

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПЕРСПЕКТИВ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ФІНАНСОВОМУ ПРОСТОРИ

Розвиток національного фінансового простору України, в останні роки, характеризується зростанням кількісних показників капіталу, зобов'язань і активів, посиленням конкуренції, особливо з іноземними компаніями, розбудовою необхідної інфраструктури, а також удосконаленням відповідної законодавчої бази. Утім, зростання кількісних показників не привело до істотного поліпшення якісних характеристик [1, с. 53], що визначає дотримання Україною європейської моделі інтеграції: 1) першочергову реалізацію конкурентних переваг у торговельній сфері з врахуванням поведінки валют країн-основних торговельних партнерів [2, с. 15-27], які ввели або планують ввести єдину регіональну валюту; 2) згодом перехід до формування регіонального фінансового простору.

Інтеграційні ж пріоритети України перебувають у полі двох різноспрямованих векторів. З одного боку, обережне ставлення до участі в інтеграційних угрупованнях країн з високим рівнем наднаціонального регулювання, зумовлене особливостями України як самостійного суб'єкта інтеграції в рамках східного вектору співробітництва - СНД, ЄСП, ЧЕС. З другого, неможливістю тривалого «позаінтеграційного» розвитку в регіоні навіть при умові часткової втрати державного суверенітету країни у економічній або фінансовій сфері в межах західного вектору - ЄС [3, с. 127]. Пріоритетність саме європейського вектору інтеграції для України, визначена в 2002 році у Посланні Президента України до Верховної ради України «Європейський вибір» [4, с. 9]. Можливість реалізації **інтеграційних** прагнень України з країнами Європи у інших форматах не визначається за необхідне, обумовлюється наступними чинниками:

1. віддаленістю географічних кордонів Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ) і Балтійського ринку від України, що підсилюється низькою часткою зовнішньоторговельного обігу даних країн в загальному обсязі торгівлі України (протягом 2004-2008 років не перевищувала 2% відповідно у двох інтеграційних об'єднаннях);

2. повна інтеграція країн-членів Центральноєвропейської зони вільної торгівлі (ЦЕФТА) до ЄС, що характеризується значною часткою країн Вишеградської групи у зовнішньоторговельному обігу України, який протягом 2004-2008 років коливався на рівні 7-9%. Крім того, на сьогодні, триває переговорний процес щодо створення зони вільної торгівлі у форматі «плюс» (ЗВТ+) між Україною та ЄС, який також передбачає підписання додаткових зобов'язань щодо лібералізації ринку послуг і погодження екологічних стандартів України та країн ЄС [5, с.11].

Крім того, політичний фактор у виборі вектору реалізації інтеграційних пріоритетів України є домінуючим, оскільки за обсягом торгівлі майже всі інтеграційні об'єднання, а саме: СНД, СЕП, ЧЕС, ЄС, окрім ГУАМ знаходяться на одному й тому ж самому рівні. Тому, визначення ефективного інтеграційного вектору України у економічній та фінансовій сфері має базуватися на особливостях національного розвитку фінансового простору країни та потенційних вигод в майбутньому. В такому контексті, залишаються лише два можливих варіанта залучення України до східного (СНД) або західного (ЄС) регіонального фінансового простору. В першому випадку, формування фінансового простору інтеграційного об'єднання розпочнеться з використанням російського рубля ж регіональної валюти для розрахунку за енергоносії. Тому, діяльність провідної країни інтеграційного угруповання спрямована на укріплення позицій даної валюти, а не розробку заходів щодо формування повністю інтегрованого регіонального фінансового простору. В другому випадку, можливе залучення до ефективно функціонуючого фінансового простору, що засвідчив свою життєдіяльність, оскільки спрямований на створення єдиних умов діяльності країн-членів, що

створює передумови курсової стабільності єдиної регіональної валюти. Отже, західний вектор створює не лише економічні, але й фінансові перспективи реалізації інтеграційних пріоритетів України.

Література:

1. Науменкова С.В., Міщенко С.В. Інституційний розвиток фінансового сектору України // Фінанси України. -№ 7. ~ 2008.-С. 53-71
2. Барановський О.І. Актуальні проблеми функціонування валютних ринків // Фінанси України. - №4. - 2009. -С. 13-32
3. Пахомов Ю.М. та ін. Національні економіки і глобальному конкурентному середовищі / Ю.М.Пахомов, Д.Г.Лук'яненко, Б.В.Губський. - К.: Україна, 1997. - 237 с.
4. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) “Шляхом Європейської інтеграції” / Авт. кол.: АСГальчинський, В.М.Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. - К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. - 416 с.
5. Free Trade between Ukraine and the EU: An impact assessment Report. International centre for policy studies. - Kyiv 2007. - 302 pp.